

Maak het in uw buurt!

Regio- event: Streekinitiatieven voor een warme buurt.

Dit is een korte weergave van de conclusies uit de rondetafelgesprekken van het regio-event : “Maak het in uw buurt!” van 22.04.2014. Alle besproken casussen worden hieronder opgelijst en geven weer waar de regionale prioritaire aandachtspunten liggen.

Toegang tot betaalbare medische zorg

Sociaal derde betalende

Omschrijving

De sociale derdebetalersregeling wordt enkel toegepast wanneer de patiënt de vraag stelt aan zijn discipline/zorgverstrekker. Zo gaat het meestal. Een discipline/zorgverstrekker (bv. huisarts) die zijn patiënt goed kent, kan het natuurlijk ook zelf voorstellen, maar dat gebeurt heel weinig. Voor veel mensen is het financiële aspect nochtans een reden om te verzuimen om een discipline/zorgverstrekker te raadplegen.

Kritische vragen

Afstand en kost mogen geen drempels zijn voor de toegang tot zorg.

Wat is noodzakelijk om hiervoor een draagvlak te creëren bij disciplines/zorgverstrekker?

Wie dient hierbij welke rol op te nemen?

- Het systeem sociaal derde betalende wordt steeds meer toegepast (ziekenhuizen en huisartsen) dankzij de administratieve vereenvoudiging voor de zorgverstrekker en het sneller uitbetalen.
- Bijkomende initiatieven zijn nog wenselijk : werken aan attitude van zorgverstrekkers (vb. tandartsen), sensibilisering bij de beroepsgroepen, facilitatie van het systeem (geautomatiseerde systemen).
- Een belangrijke rol is hiervoor nog weggelegd bij huisartsen, ziekenfondsen en lokale besturen.

Multidisciplinair team (5 tafels)

Omschrijving

In wijk X is recent een multidisciplinair team gestart bestaande uit personen die deskundig zijn op verschillende terreinen (psycholoog, arts, verpleegkundige...)

Kritische vragen

Uit onderzoek blijkt dat één van de belangrijkste factoren om de gezondheidskloof te dichten, de communicatie tussen de hulpverlener en hulpvrager is.

Wat kan je ondernemen om de zorgverstrekker te integreren in de buurt?

Wat is nodig om een goede samenwerking/communicatie te bekomen tussen buurtwerker, lokaal bestuur en het multidisciplinair team?

- **“Model WGC” of WGC.** Een huisartshuis(multidisciplinair samenwerken), een werking naar het model van WGC worden als heel waardevolle geacht. WGC zijn eveneens wenselijk en haalbaar. Binnen de multidisciplinaire werking is het faciliteren van de toeging van de zorg noodzakelijk via het wegwerken van administratieve en financiële drempels. De zorg dient ook meer zelf naar de patiënt te gaan en zich te integreren in de buurt.

- **WGCroept onterecht veel weerstand op bij zorgverstrekkers.** Er leven veel misverstanden en WGC zijn geen bedreiging voor de HA. Een WGC kan naast het zorgaanbod vooral ook inzetten op de buurtgerichte en preventieve werking
- **Communicatie tussen zorgverstrekkers** : coördinatie van de zorg is noodzakelijk (cfr . SEL/LST). De zorgafstemming kan opgenomen worden door het lokaal bestuur (gemeente/OCMW). Naast het cliëntoverleg is ook thematisch overleg noodzakelijk
- Het **lokaal bestuur** kan belangrijke rol spelen in coördinatie , bekendmaking van het aanbod, integratie van zorgteam in de buurt, financiering van disciplines (vb. psycholoog), ondersteuning van mantelzorg en vermaatschappelijking van de zorg.
- Multidisciplinaire samenwerking is een must, doch steeds met grote zorg voor de **privacy van de patiënt**.

Gezondheidskansen

Omschrijving

X% van de inwoners uit stad/gemeente Y houden er een problematische leefstijl op na. Lokaal bestuur Y/ organisatie Z beslist om actie te ondernemen.

Kritische vragen

Wat kan je als lokaal bestuur/organisatie doen om blijvende gedragsverandering te faciliteren?

Welke suggesties heb jij?

- WGC kan hieraan sterk bijdragen door de brede preventieve werking
- Meer samenwerking en afstemming in gezondheidsbevordering (belang van scholen, belang van inzet van vrijwilligers, aanbod bekendmaken)
- Doelgroepgericht werken is noodzakelijk en zo nauw aansluitend bij de leefwereld

Woonzorg op mensenmaat

Buurtvervlochtening (4 tafels)

Omschrijving

In elke buurt zijn vele sterktes/noden. Preventief handelen voorkomt dat welbepaalde problemen opduiken binnen een wijk.

Kritische vragen

Er bestaan heel wat methodieken die sterktes/noden van burgers in kaart brengen.

Hoe overtuig je lokale actoren om in te zetten op een noden- en behoeftebevraging?

Welke succesfactoren zijn nodig om een buurt samen te brengen rond een visie en een plan?

- Politieke niveau kan overtuigd worden om in te zetten op een buurt n.a.v. problemen of n.a.v. vragen van uit de bewoners zelf. Vertrekken vanuit wat er leeft en niet vanuit cijfers of bevraging. Indien er toch voor bevraging (onderzoek) geopteerd wordt is de opvolging ervan erg belangrijk. (wat gebeurt met de resultaten van de bevraging)
- Projectmatige investering vereist inzet op verankering. Professionele ondersteuning mag niet bepalend zijn voor de buurtwerking op lange termijn
- Buurniveau is het goede niveau om gericht te communiceren, te informeren, te mobiliseren. Het buurniveau is laagdrempelig, vrijwilligersinzet is haalbaar, contacten bevorderen en zo werken aan vermaatschappelijking van de zorg. Het is wenselijk te vertrekken van wat aanwezig is in de buurt zowel aan sterkten en zwakten, mogelijkheden en noden. In elke buurt zijn trekkers te vinden. Er wordt best gestart vanuit aanwezige en herkenbare noden. Kleine acties waarbij vooral ingezet wordt op onderlinge verbinding.
- Inspirerend voorbeeld : www.torekes.be (Gent) : betaalsysteem onder buurtbewoners, inschakelen van studenten.

Huisbezoeken vrijwilligers (2 tafels)

Omschrijving

Senioren hebben dikwijls fysiek of psychisch weinig mogelijkheden om zelf contacten te organiseren wat vereenzaming meebrengt. Hun netwerk wordt steeds kleiner en slechts een gedeelte is gevat in een seniorenvereniging. Om aan een aantal activiteiten deel te nemen moet je immers voldoende mobiel zijn. Familie woont niet steeds in de nabije omgeving en burens zijn veelal arbeidsactief.

Kritische vragen

Kan een vrijwilliger die nu en dan eens langskomt afdoend antwoord bieden aan de behoefte aan contact? Welke afspraken dien je met vrijwilligers te maken opdat senioren zich niet bedreigd voelen inzake hun privacy?

- Knelpunten zitten vooral bij het vinden van vrijwilligers én het feit dat niet iedereen openstaat voor contact met vrijwilligers. Vrijwilligers inzetten om senioren uit te nodigen voor activiteit, waar bij de activiteit opnieuw ingezet wordt op bevorderen van contacten lijkt een succesformule.
- Ondersteuning van de vrijwilligers zelf is onontbeerlijk, ook hier is maatwerk aangewezen. Verschil tussen vrijwilligershulp en hulpverlening, evenwicht tussen bescherming en ondersteuning en vrijwilligheid
- Meer inzetten op buurtweefsel, vrijwillige inzet binnen de buurt zelf werkt best en genereert lange termijn effect voor de buurt.
- Werken met aanwezige “schatten” in de buurt
- Vrijwilligersnetwerken bieden veel kansen
- Telefonische ondersteuning: op verschillende plaatsen uitgetest en blijken weinig succesvol
- Meer overheidsinitiatief nodig om sociaal weefsel te versterken

Huisbezoeken screenings

Omschrijving

Huisbezoeken zijn waardevol, wanneer de thuissituatie van de doelgroep goed in kaart kan worden gebracht en waarbij de vrijwilligers attent kunnen zijn voor zorgbehoeften, checken of bepaalde premies wel aangevraagd zijn, enz.

Kritische vragen

Wat is nodig opdat zoveel mogelijk actoren gebruik kunnen maken van de verworven informatie?

- Naast de nood aan coördinatie van de professionele zorg is er vooral nood aan meer **mantelzorg** en ondersteuning van de mantelzorg. Deze ondersteuning kan zowel regionaal als lokaal en dient vooral te mikken op erkenning en waardering van de mantelzorg. Er zijn creatieve en innoverende initiatieven wenselijk: heroriëntering van de mantelzorgpremie, incentives voor mantelzorgers, ondersteunende buurtcomités...
- Werk maken van **vermaatschappelijking van de zorg**. Burgerparticipatie en informeren van de bevolking is hiervoor cruciaal

Versterking sociaal buurtweefsel

Brede school (2 tafels)

Omschrijving

In verschillende landen groeit de belangstelling voor het concept Brede School. Hoewel dit concept meerdere invullingen en uiteenlopende toepassingen kent, overheerst eenzelfde grondgedachte: de school een plaats geven in een breed netwerk van actoren om in te spelen op lokale noden en kansen.

Kritische vragen

Elke Brede School is anders, iedere plaatselijke situatie kent ook andere behoeften waarop telkens een passend antwoord moet worden gezocht.

*Wat kan het Lokaal Bestuur betekenen voor een brede school?
Hoe kan je een doelgericht en constructief samenwerkingsverband opzetten tussen diverse partners om samen met de school te werken aan het maximaal valoriseren van ontwikkelingskansen?*

- *Welke doelstellingen kan een brede school nastreven?*
  - Brede school was als werkwijze vroeger sterker aanwezig en evidentier dan nu. Het concept wordt als noodzakelijk en bijzonder wenselijk aanzien. Dit wordt ook als hét voorbeeld voor integrale werking benoemd;
  - Een school die samen initiatief neemt met de buurt is goed haalbaar en heel positief. Er zijn hier reeds verschillende positieve ervaringen in samenwerking : vb. tussen school en OCMW, school en buurtwerker, scholen en lokaal bestuur met zijn lokale actoren...
  - Het beschikbaar stellen van de infrastructuur voor de buurt botst nog op praktische problemen
  - Brede school is een concept waarvoor draagvlak is in de regio.

Nultolerantie

Omschrijving

Buurtbewoners, buurtwerkers, wijkagenten, veldwerkers,... bouwen initiatieven uit om het subjectieve onveiligheidsgevoel op bepaalde plaatsen binnen een buurt aan te pakken.

Kritische vragen

Zonder overleg met bovenstaande actoren beslist de politiek om een nultolerantie in te voeren. Bijgevolg wordt de positieve beeldvorming door de lokale media teniet gedaan en krijgen termen als 'nultolerantie', 'hangjongeren' en 'overlast' de bovenhand.

- *Wie kan welke rol spelen om dit te voorkomen?*
- *Hoe kunnen initiatieven het nodige mandaat verwerven opdat praktijk en politiek hand in hand gaan?*
  - Lokale overheid neemt best hiervoor zoveel mogelijk structurele maatregelen, zodat preventief kan gewerkt worden
  - Bij het nemen van maatregelen dienen alle relevante maximaal partners betrokken te worden
  - Er wordt vooral ingezet op senioren, de lokale overheid zou moeten de inzet best meer differentiëren naar verschillende doelgroepen en deze dan laten aansluiten bij elkaar (jongeren, minder-validen, ..)
  - Het succes zit vooral in communicatie en verbinden.

Omgaan met diversiteit (3 tafels)

Omschrijving

Project x wil inzetten op de vrijetijdsbesteding van rondhangende kinderen en jongeren.

Kritische vragen

Oudere bewoners van de buurt bestempelen het rondhangen als zeer negatief en zijn weinig tolerant tegenover spelende kinderen in de buurt.

- *Hoe kom je tegemoet aan verschillende behoeftes van mensen/groepen binnen een buurt?*
- *Hoe communiceer je met verschillende actoren uit de buurt?*
  - Vooral inzetten op jongeren. Het creëren van ontmoetingskansen onderling maar ook met andere bevolkingsgroepen en beroep doen op hun engagement.
  - Klemtoon vooral leggen op het bij elkaar brengen van de buurtbewoners. Vooral energie steken in communicatie. Buurtwerkers zijn hierbij erg belangrijk maar met veel aandacht voor continuïteit en verankering van initiatieven. De buurtwerker moet vooral werken aan de zelfredzaamheid van de buurt en de vraag hoe kan ik de buurt mobiliseren ?
  - De basis is werken aan buurtsamenhang en cohesie en dit kan via kleine projecten vb. uitleenbank voor doe het zelf materialen..., innovatieve methodieken,..
  - De combinatie zoeken tussen hulp zoeken en hulp bieden in de buurt

Buurttuin

Omschrijving

Op vraag van enkele kwetsbare buurtbewoners wordt een buurttuin geïnstalleerd.

Kritische vragen

De tuin wordt ook gebruikt door voorbijgangers die niets met het project te maken hebben. Deze zitten er vaak tot 's morgens vroeg en zorgen voor lawaaihinder voor de buurt.

De tuin is vrij toegankelijk waardoor het gebeurt dat de met zorg gekweekte groenten worden meegenomen door onbekenden.

Hoe kan je een vraag die ontstaat vanuit een bepaalde groep verbreden naar de algemene populatie van en buiten een wijk?

Hoe kan je voorkomen dat een doelgroep gerichte actie op weerstand botst?

- Engagement op maat van de verschillende buurtbewoners.
- LETS-ruijsysteem www.letsvlaanderen.be/watislets/hoewerktlets/tabid/421/default.aspx
- Een win-win voor de hele buurt
- Niet specifiek richten op kwetsbare groepen.